

26.336

ÁLLATVÉDELEM

A MAGYARORSZÁGI ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLETEK KÖZLÖNYE

SZERKESZTI

KUKULJEVIĆ JÓZSEF

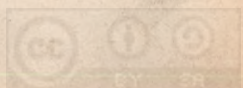
m. kir. állatorvos

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

II. évfolyam 1905. — I—XII. szám

KIADJA AZ ORSZÁGOS ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLET BUDAPESTEN
(IX., ERNŐ-UTCZA 11—13.)

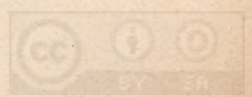
~~A. vet.
1055~~

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

1905. évi kiadás

TARTALOMJEGYZÉK

1. szám.

Programmunk.
Mesterséges fészkelődvak a városligetben.
Ne bocsássa kutyáját senki felügyelet nélkül az utcára.
Vágómarhák elkábitásának különböző módozatairól.
A vörös-kereszt genfi konvenciójának kiterjesztése a hadviselésben szereplő állatokra.
Állatkinzók számára nincs kegyelem.
Legujabb statisztikai kimutatás a világon fennálló állatvédő-egyesületekről.
... *Magyarországi egyesületek vannak.*
Uj rekeszes vasuti állatszállító-kocsik Oroszországban.
Egy állatbarát francia tábornok rendelete.
Egyesületi hírek.
Schönaich Carolath Emil: Kavicsgödör. (Elbeszélés.)
Ford.: *Ferke Ágost.*

2. szám.

Egy új olasz vadászati törvényjavaslat.
Renek Ernő: Mit lehet és mit kell tennie az egyháznak az állatvédelem érdekében.
K. Nagy Sándor: Az oltalomlevél.
Tüzoltóság és lovak.
Az orosz nép állatszeretetről.
Könyvszemle.
Egyesületi hírek.
Kavicsgödör. (Elbeszélés.)

3. szám.

Kérelem a nagyközönséghez.
Riedl Alajos: Háziállatok megmentéséről tüzvész esetén.
Néhány szó a ludak hizlalásáról.
Kutya, mint nyomravezető.
Maros Erzsébet: Egy lelketlen bérkocsis.
Jó példa.
A lipcsei kocsisiskoláról.
A lánczos kutya sorsa.
Az orosz tábortábori kutyák működéséről.
Egyesületi hírek.
A kavicsgödör. (Elbeszélés.)

4. szám.

Hasznos tudnivalók a lovak ápolását illetően. (*Jó vagy rossz bánásmód iránti fogékonyság. Tisztítás. Usztatás. Itatás. Védelem a legyek ellen. Farok dörzsölése. A nyír-rothadás. Patkolás.*)
Dr. Zimmermann Á.: Az állatok érzéstelenítéséről.
Milyen legyen a jó kocsis?
Fülei Sz. Lajos: Állatvédelem a nevelés szolgálatában. (Felolvasás 1905. III. 25.) I. A család. II. Az iskola. III. Az élet.
Egyesületi hírek.
A kavicsgödör. (Elbeszélés.)

5. szám.

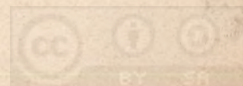
Kolozsvári Á. V. E.
Walter Scott és kutyái.
Zola Emil az állatvédelemről.
Az állatok emlékező tehetségéről.
Ferke Ágost: Jó éjszakát. (Esti hangulat az erdőben.)
Hogyan irtsuk ki a kisebb háziállatokat.
Levél a közönség köréből.
Kérelem az O. Á. V. E.-hez.
Dr. Zimmermann Ágost: Az állatkinzás elbírálása.
Hírek az állatkertből.
Egyesületi hírek.

6. szám.

Bátori Ármán: Képek az állatok világából. (Felolvasás Szegeden, 1905. IV. 2.)
Kukuljević József: A Budapesten létesítendő akváriumról.
Hírek az állatkertből.
Egyesületi hírek.

7. szám.

József főherceg †
Monostori Károly: Hogy pusztíthatjuk a káros verebeket legemlékezősebben?
J. Salva: A beváltott ígért.
R. B.: A közönség köréből.
A házi állatokat kinzó élősdiek pusztításáról.
K. J.: Új készülék szarvasmarhák megkötésére.
Egyesületi hírek.

8. szám.

Reisz Irén: Az állatok értelméről. (Felolvasás Baján XII.11.)
Demuth Gyula: Állatvédelem és az iskola.
Állatok táplálása.
Galamblovászet.
Egyesületi hírek.

9. szám.

Bořnemissza Boldizsár †
Dr. Zimmermann Ágost: A kutyák irtásáról.
Carmen Sylva: A szakadék. Fordította: *Ferke Ágost.*
M. K.: Czélszerű eblekötési forma.
Krump Miklós: Gondatlan hajtás következménye.
Kukuljević József: Egy kutya rendithetlen hűségéről.
Érdekes apróságok.
Egyesületi hírek.

10. szám.

Monostori Károly: Lóhóhérolások a fővárosban.
Kukuljević József: Veszettség meggátolásáról.
Dr. Zimmermann Ágoston: Kutyák irtásáról,
Nagy Frigyes, mint állatbarát.
Kondrács Ágost: Néhány szó a méhvédelemről.
Érdekes apróságok.
Egyesületi hírek.

11. szám.

Kukuljević József: A madárvédelem történetéről, fontos-
ságáról, a gyakorlati madárvédelem szükségéről.
K. Nagy Sándor: A tettenkapás.
Monostori Károly: Kutyák rendőri és katonai szolgálatban.
Megjegyzés a marhavásáron való daraetetés és a vásárt
megelőző itatás kérdéséhez.
Levelek a közönség köréből.
Dr. Zimmermann Ágost: Baromfi közvágóhid Jénában.
Hírek az állatkertből. (Igazgató választás. Az állat-
kert téli rendje. Az aréna.)
Érdekes apróságok.
Egyesületi hírek.

12. szám.

Kukuljević József: A madárvédelem történetéről, fontos-
ságáról, a gyakorlati madárvédelem szükségéről.
Egy francia tehervonó járműről.
Monostori Károly: Lótisztítás géppel.
M. K.: Okkal-móddal védni kell a verebet.
Érdekes apróságok.
Egyesületi hírek.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

13 fr

ÁLLATVÉDELEM

M. N. MUZEUM KÖNYVTÁRA
Nyomt. Növédéknagyb.
1908. évi. 541. sz.

◦◦◦ A MAGYARORSZÁGI ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLETEK KÖZLÖNYE ◦◦◦
◦◦◦ KIADJA AZ ORSZÁGOS ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLET BUDAPESTEN ◦◦◦

Ezen lap közleményeinek utánnnyomását nemcsak szívesen megengedjük,
hanem tisztelettel kérjük is.

Megjelenik egyszer havonként || Előfizetési ára 1 évre 2 korona

II. ÉVFOLYAM	1905. JANUÁR	:: 1. SZÁM ::
--------------	--------------	---------------

Programmunk.

Az Országos Állatvédő-Egyesület a f. 1905. évtől kezdve „*Állatvédelem*“ czimen már 1901. évben közkézen volt külön szakközlöny újlagos kiadását határozta el, mely egyszersmind az összes hazai állatvédő-egyesületek szakközlönye lesz. Az egyesületet ebben a vállalkozásában legfőképpen az a cél vezérelte, hogy az állatvédelmi eszméknek terjesztéséhez járuljon és az állatvédelem irányában hangoztatott előítéletek és félreértések legyőzését megkísérelje.

Az állatvédőknek és egyesületeiknek ma már nem az a főczélja, hogy az állatkinzásokat a lehetőségig megakadályozni igyekezzenek, hanem a főczél oda irányul, hogy az állatok megismerésének, szeretetének és kimélésének szóval és írásban, felnőttek és gyermekek közt való

terjesztésével a néprétegek gondolkodására, hajlamaira és érzületére szelidítőleg hassanak.

Az állatvédők, kezdve az iskolai ifjuságon, tanítják és terjesztik azt az igazságot, hogy szelid bánásmóddal háziállatainkat könnyebben és jobban tudjuk céljainkra kihasználni, hogy a jármos-ökröt, igás lovat, a fejős tehenet okos bánásmóddal és nem ütlegekkel teszszük alkalmazkodóvá.

Azt hiszszük, hogy ha az állatvédőknek sok ezernyi naptár, könyv, folyóirat és röpirat terjesztésével sikerül azt a célt megközelíteni, hogy a népben ugyanezt a nézetet honosítja meg, ezzel ugyancsak lényeges szolgálatot tesz a gazdavidágnak.

Az állatvédők hasonló nagyszabásu propagandát folytatnak az éneklő- és vándormadarak védelme érdekében és évenként ezrekre menő

mesterséges fészkelő-helyek kifüggesztésével elősegítik ezeknek a madaraknak az elszaporodását.

Ma már minden művelt gazda tudja, hogy a hasznos madarak a káros rovarok milliárdjainak pusztításával a gazdának, az erdésznek, a kertésznek leghatalmasabb szövetségesei.

De ha az állatvédő a fenti két fontos irányban célzott akar érnit, szükséges, hogy mindent elkövessen, hogy az állatok szeretete, megbecsülése és kimélése iránt való érzéket már az iskolában az ifjuság és a gyermekserg fogékony sziveibe oltsa.

Ezért üldözi az állatvédő az állatkinzás minden fajtáját, mindenütt, ott, ahol ez az állatkinzás sem nem szükséges, sem nem hasznos.

Az állatkinzásnak akárhány fajtája van, ahol az állatvédők nagyrésze, bármilyen nehezére esik is, hallgat, vagy legfeljebb szeliden érvelget, mert ezek az állatkinzások olyanok, melyeket a gyakorlati élet megkövetel.

Ezért van az, hogy az állatvédőknek egy része még az állatkinzás legembertelenebb fajtáját, a viviszekciót is türi és csak azt követeli, még pedig teljes joggal, hogy az orvosi tudomány érdekében ma még nélkülözhetetlennek tartott viviszekciót a legszükségesebb méretekre korlátozzák és kizárólag csakis tudományos kísérletekre hivatott és avatott egyének gyakorolják. Ezért van az, hogy állatvédők nem szólalnak fel az állatok bélyegezése, a ludak koppasztása és hasonló gazdasági eljárások ellen. És ugyanilyen okokból nem szólalnak fel a sokak által állatkinzás gyanánt felhozott lóversenyek ellen sem, mert tudják, milyen fontos befolyása van ezeknek a versenyeknek a lótenyésztés fejlesztésére és ez uton az ország közgazdaságára és véderejére.

Ellenben mikor az állatvédők minden felesleges állatkinzással szembeszállnak, midőn ezirányu küzdelmükben az iskolát, a hatóságokat és a társadalmat segítségül hívják, akkor nemcsak az állatokat védik, hanem védik az embereket, védik a társadalmat.

Az állatvédők az iskolában az állatokat szerető és kimélő ifjuságot egy emberségesebben gondolkodó és érző nemzedéket igyekeznek nevelni. Ha és amennyiben ez sikerül, az állatvédő eszmék terjesztésével a tömegekre szelidítőleg hathatunk és ezzel lényeges szolgálatot teszünk, kivált a mai társadalomnak.

A vázolt társadalmi feladat lehető megközelítése képezi egyik főcélunkat.

Feladatunk továbbá a földművelő országunkban oly nagy értéket képviselő gazdasági háziállatokkal való kiméletes és okszerű bánásmód oktatása és terjesztése.

Ugyancsak hasonló fontosságú közgazdasági feladatunknak ismerjük a mező- és erdőgazdaságra nézve hasznos madarak ismerete, kimélése és szaporítása érdekében a közönséget felvilágosítani és a meglévő törvényes intézkedéseket magunk részéről is támogatni.

Végre célunk és feladatunk, az ország minél több pontján az állatvédelemnek híveket szerezni, egyleteket szervezni, azok működését ismertetni és lehetőleg támogatni és a hazai egyesületek mindegyikével az állandó összeköttetést fentartani, azok minden tagjának módot adni minden állatvédelmi mozgalmat, törekvést megismerni.

Felkérjük mindazokat, akik a fent érintett fontos közgazdasági és társadalmi feladatainkat méltányolják, hogy bennünket, azok érdekében kifejtendő munkálkodásunkban jóakarólag támogatni sziveskedjenek.

Az Országos Állatvédő Egyesület.

Mesterséges fészkelő-odvak a Városligetben.

Mult év december hó 17-én *Herman Ottó*, a „Magyar Ornithológiai Központ” igazgatója átirt az „Országos Állatvédő Egyesület”-hez, hogy eszközölje ki mesterséges fészkelő-odvaknak a Városligetben való elhelyezhetését.

A kiváló magyar természettudós levele, melyet tartalmulag közlünk, így szól:

„A nagytekintetű Elnökség bizonynyal tudni méltóztatik, hogy a m. kir. földművelésügyi Miniszterium ügykörébe tartozó Magyar Ornithológiai Központ 1894 óta is rendszeresen törekedett, hogy a gazdasággal és az észszerű védelemmel szervesen összefüggő madártani irodalmat teremtsen, amelyre törvények is alapíthatók legyenek.

Az irodalom megvan, madárvédő törvényünk a külföldön is elismert legjobb; de az egésznek betetőzése még hátra van.

A betetőzés okvetlenül a gyarapító, fentartó madárvédelem gyakorlati foganatosítása, mindenekelőtt pedig a mesterséges fészkelő-odvak alkalmazása képeben.

Irányelvül kitűzve azt, hogy e betetőzés is saját, honi erőinkkel történjék, a Magyar Ornithológiai Központ összekötését létesített *iffj. Kühnel Márton* fűrész-árugyárossal, aki kész az ügy szolgálatába állani.

A mult napokban megegyezés történt egy modell iránt, mely a hasznos czinegefajok megtelepítésére van szánva s amelylyel a Magyar Ornithológiai Központ kísérleteket kíván tenni, többek között a székesfőváros „Városliget“ részében, amelyben, amióta őrizve van, a madarak jelentkezni kezdenek. E kísérletekhez kéri a Magyar Ornithológiai Központ az Országos Állatvédő Egyesület közreműködését.

Legyen az Országos Állatvédő Egyesület nagyteltekintetű Elnöksége oly kegyes és tegye magát érintkezésbe a székesfőváros illetékeseivel következőkre nézve:

1. Hogy a fészkek-odvak alkalmazása ne találjon akadályra.

2. Utasítsák a Városliget főkertésze, hogy a Magyar Ornithológiai Központtal érintkezésbe lépjen a pontok meghatározása végett.

3. Hogy a Városliget őrei kellőleg utasítsanak.

Az Országos Állatvédő Egyesület a maga részéről is gondoskodik ellenőrző felügyeletről és gondozásról, mert arra kérem, hogy a kísérletre szánt 50 drb odvat, melyek ára ma még meg nem mondható, de 50 koronán alul lesz, átvenni szíveskedjék.

A Magyar Ornithológiai Központ részéről *Csörgey Titusz* adjunktus ur fogja a pontokat kijelölni és az alkalmazást ellenőrizni.

A legfontosabb az, hogy az odvakat 1905. február végeig ki kell akasztani, máskülönben az esztendő elveszett.

Arról a Magyar Ornithológiai Központ gondoskodik, hogy az odvak kellő időben rendelkezésre álljanak, de tudnia kell, hogy a városligeti főkertész ur kezére hová szállítsassa?

Az Országos Állatvédő Egyesület hathatós támogatásáról eleve is meg van győződve

Budapest 1904. december 17. hive

Herman Ottó s. k.

az O. M. O. K. igazgatója.

Fentidézett levél vétele után elnökünk *Máday Izidor* ny. miniszteri tanácsos úr magához kérette *Ilsemann* főkertész urat, kinek — előzetes szóbeli megállapodás után — levelet küldött, melyben konstatálja, hogy a főkertész úr kijelentette, hogy az Országos Állatvédő Egyesület által a Magyar Ornithológiai Központtól átveendő 50 mesterséges fészkelő odunak a Városligetben való elhelyezését megengedi, hogy *Csörgey Titusz* adjunktus ur nála jelentkezzék a fészkek elhelyezésére legalkalmasabb helyek egyetértő kijelölése végett, hogy tudtul adandja a helyet, hová az 50 fészkek szállítandó lesz;

s hogy az őrszemélyzetet is megfelelőleg fogja utasítani.

Elnökünk ily értelmű soraira *Ilsemann* főkertész úr válaszul kijelenti, hogy az 50 mesterséges fészkelő odunak a Városligetben való elhelyezésénél szivesen működik közre; hogy a fészkek a városligeti őrházhoz szállítandók; hogy a fészkek elhelyezésére alkalmas helyek kijelölésére bármikor szivesen áll rendelkezésre, s hogy az őrszemélyzetet a legszigorubbán fogja utasítani, hogy a fészkek őrizetére külön gondot fordítson.

Ezen előzetes megállapodások után egyesületünk a székesfővárosi Tanácshoz felirt az 50 darab mesterséges fészkelő odunak a Városligetben való elhelyezésének utólagos jóváhagyása végett és levélben értesítette a Magyar Ornithológiai Központot a nevezett ügyben megtett lépéseiről.

Ne bocsássa kutyáját senki felügyelet nélkül az utcára.

Határozottan megállapítható, hogy a kutyák ellopása a fővárosban napról-napra mind nagyobb mérvet ölt és különösen a faj kutyák képezik ezen lopások tárgyát.

Ezen lopások nem azért történnek, mert talán valakinek kedve kerekedik egy szép értékes faj kutya birtokába jutni, hanem ezen tömeges kutyalopás ma a fővárosban egy külön üzletág, egy jól jövedelmező kereseti forrást képez.

Ebből magyarázható az is, hogy majd minden lapban minduntalan hirdetések olvashatók elveszett, eltévelyedett kutyákról s a „becsületes“ megtalálónak és visszahozónak jutalom biztosítatik.

Ritkább esetben jelentkezik is a becsületes megtaláló, gyakrabban azonban eredménytelen marad a hirdetés, mert az elveszett, sokszor nagy értékű kutya ama bizonyos „becsületes megtaláló“, igazabban szólva kutyatolvaj által külföldre, vagy vidékre jó pénzért eladatott.

Erre való tekintettel időszerűnek tartjuk a rendőrfőparancsnokság 61/900. számú napiparancsának utólagos közlését:

„Az országos állatvédő egyesület közleményéből azon tapasztalatot szereztem, hogy a székesfőváros területén az ebek ellopása és eladása üzletszerűen gyakorolatik. Aggályos és rovott multu egyének elfogják a kutyákat nemcsak az utcákon, hanem még az udvarokon is, az értékesebbeket eladják, sőt a hírlapok apró közleményeinek nyomán azokat mint „talált kutyákat“ viszik vissza tulajdonosaiknak, hogy azoktól még jutalmat is kapjanak. Ha nem sikerül nekik jó pénzen eladni az ebeket egyeseknek, s a hírlapokban megtudott címre sem bírják átadni, akkor beviszik azokat a főváros területén levő, főleg orvosi tudományos intézetekbe, hol mint sajátjukat néhány korona ellenében a kísérletezés céljaira eladják. Az ily intézetek nem kutatják a kutyák eredetét és tulajdonosát, ezért büntetlenül üzük a tolvajok törvénybe ütköző cselekedeteiket. Miután az eb épp oly

jogos tulajdonát képezi az egyes embereknek, mint bármely más vagyoni dolog, s igen gyakran magas összeget képvisel, az, kitől a kutya ellopatic, érzékeny kárt szenved. Vigyáz tehát reá rendszerint, nehogy tőle ellopják. S egy-egy ebtulajdonos nem szokott nagyon sok kutyát tartani. Mindennek daczára azonban olyanok, kik nem ebtulajdonosok, havonkint kutyákat nagyobb számban is eladnak. Kétségtelen tehát, hogy csakis törvénytelen uton jutottak a kutyák birtokába. A védjeggyel és szájkosárral ellátott kutyákat azok tulajdonosa nem szívesen adja el, sőt lehetőleg állandóan megtartja magának. Csak tolvajok lehetnek tehát, kik állandóan kutyákat adogatnak el, mint sajátjukat. Csakis kóbor kutyákat lehetne nagyobb számban a tudományos kísérletezéssel foglalkozó intézetnek eladni. Azonban erre sincsenek egyesek felhatalmazva, mert a kóbor ebekre nézve a 703/a. 1882. sz. kzgy. szabályrendelet intézkedései mérvadók, állategészségügyi és embervédelmi szempotból. E szabályrendelet úgy intézkedik, hogy a szájkosárnélküli vagy védjegy nélkül nyilvános helyen szaladgáló ebek a gyepmester által elfogathatnak, s a gyepmester által megfigyelés után adatnak vissza a tulajdonosoknak, továbbá úgy intézkedik, hogy a nem egészséges, vagy védjegy nélkül elfogott ebek általa azonnal és feltétlenül megsemissíttetnek, végül elrendeli, hogy a vidékről és a szomszédos községekből bejövő és egyáltalán a főváros területén található kóbor ebek általa lehetőleg már a főváros határán, vagy kültelkén lelővessenek, különben pedig a gyepmester által elfogattassanak és kivétel nélkül elpusztíttassanak. Ki van tehát zárva, hogy egyesek kutyákat nagyobb számban elárusíthassanak. Ha ez az eset mégis előfordul, ez annak a jele, hogy rendőreink a kutyák ellopását nem kísérték eléggé figyelemmel, s csakis annak következménye ama számtalan panasz, mely a kutyák jogtalan eltulajdonítása miatt emeltetik. Az e téren észlelt rendetlenségek gyökeres megszüntetése érdekében felhivom ennél fogva az őrszemélyzet tisztikarát, hogy az ebtolvajlásokat figyelemmel kíséresse, az őrszemélyzetet pedig utasítom, hogy kötelességszerűleg arra törekedjék, hogy az ebek eltulajdonítása megtoroltassék. Nevezetesen azokat, akikről fölteszik, hogy értékesebb kutyákat ugysem tarthatnak, továbbá azokat, kik ebeket gyakrabban visznek eladásra vagy kutyákat magokhoz csalogatnak, általában gyanut keltenek a rendőr előtt, az ebek vitele, vezetése vagy eladása körül, szólítsák igazolásra, s ha az ebek jogszerű megszerzését vagy tulajdonjogát igazolni képtelenek lennének, vagy gyanura szolgáltatnak okot, az eb holtszerzésének megállapítása és a tulajdonos kipuhatólása végett állítsák elő. A védjegyekkel ellátott kutyák tulajdonosai az őrszobában meglevő ebszám nyilvántartásból az előljároság útján azonnal megállapíthatók, s az ily kutyák a tulajdonosoknak visszaadandók, a kutyát eltulajdonító pedig, vagy lopás miatt, vagy jogtalan elsajátítás miatt följelentendő, esetleg megbízhatatlanság esetében bekisérendő. A védjegy és szájkosár nélkül nyilvános helyen talált kutya pedig minden oly esetben, amedőn nem tulajdonosa, vagy annak megbízottja által vezetettik, a gyepmesternek adandó át. Minden esetre elvárom, hogy a szégyenletes ebtolvajlásnak vége szakad-

jon. Szigoru megfigyelés, tapintatos eljárás meg fogja könnyíteni az őrszemélyzet fáradozását, s el fogjuk érni, hogy jogtalanul birlalatba került kutya, vagy tulajdonosának fog visszaadni, vagy a gyepmesternek fog átadni. Ez ideig a 6. és 7. kerületben észleltetett nagyobb mérvben a kutyák eltulajdonítása. De kétségtelen, hogy más kerületekben is lagnak oly aggályos egyének, kik az ebek rendszeres ellopásával és értékesítésével foglalkoznak. Hogy kik ezen egyének, a figyelmes rendőr csakhamar meg fogja állapítani, s éppen ezért elvárom és remélem, hogy e tekintetben többé panasz felmerülni nem fog.“

Vágómarhák elkábitásának különböző módozatairól.

(Heiss straubingi vágóhídi igazgató értekezése nyomán.)

Már a régi egyiptomiak, zsidók és mohamedánok is a fogyasztásra szánt állatokat előzetes elkábitás nélkül mellbeszúrták, vagy nyakukat vágták el, vagy tarkónszúrták abból a feltevésből indulva ki, hogy ezáltal a rendszer által a halál leggyorsabban beáll. Későbbben a keresztények is átvették ezt a rendszert s részben maig is fentartották. Borjúk, juhok, kecskék, sertések sok községben elkábitás nélkül öletnek, sok helyütt nem is vágóhídon, sertéseket mellbeszúrnak, a többieknek nyakát vágják el.

A nagyobb vágómarhák elkábitása csak idők folyamán lassanként hódított tért. Legelső sorban az állatok ledöntésének a veszélyessége vezetett erre az eszmére; hasonló okból alkalmazták és alkalmazzák helyenként még ma is a vérkibocsátás előtt a tarkósúrást és a nyultvelő megsértését szurás, törés vagy hajlítás által.

Még a XIX. század közepéig, a gerinczvelő megsértése által és a zsidóritus szerint megölt állatok kivételével, a marhákat és lovakat fejsze, vagy bárdcsapással bódították el a vérkibocsátása előtt, csak a múlt század utolsó negyedében vették használatba a különféle bódítókészülékeket ugymint (bouterollet), vágóálarczot, és a lövőkészülékeket; ezzel ellentétben azonban, kinn a vidéken ma is csak fejsze és bárd szerepel. Ahol a borjúk, kecskék és juhok bódítása szokásban van, a bunkó vagy a német elnevezésen ismert Schlagbolze szolgál eszközzel, a sertéseket kalapácscsal, szekerczével vagy az u. n. Schlagbolze készülékkel bódítják. A pisztolyok, melyeket nagy állatok bódítására kiváló sikerrel használnak, sertések, borjúk, kecskék és juhok kábitására nem használatnak, vagy legalább is csak elvétve.

Legelőször arra törekedtek, hogy az értelmesebb mérsárosokat arról győzzék meg, hogy a vágatás módja javításra szorul, hogy az embernek mint legfőbb teremtménynek kötelessége az állatokkal emberségesen bánni, hogy az állatokat a lassú halál kinjától meg kell szabadítani.

Az állatvédő egyesületek uttörő eszméi eleinte lasabban, később mind gyorsabban széleskörben visszhangra találtak; az egyesületek kérelme nem maradt

kiáltó szó a pusztában, a nagy áldozatok nem maradtak gyümölcsözetlenül.

Az állatvédő egyesületek kitűzött célja, többek között, az összes levágásra szánt állatok elkábításának bevezetése, mint amely az egyetlen mód az állatok haláltusájának megrövidítésére. Természetes, hogy ez a mozgalom, mely oly hirtelen tünt fel s az eddig megszokott ősrégi módokkal homlokegyenest ellenkezik, — mint minden újítás — heves ellentállásra talált. De az érdekelteknek dicséretére válik, hogy a jó eszme tért hódított, mind szélesebb körben hívekre talált s megdönthetetlen bizonyítékul szolgál arra, hogy az érdekelt mészárosok nem voltak jóakarát és belátás híjján; hanem helyesen megtudták bírálni azt is, mi előnyös az állatra nézve s volt erejük arra is, hogy a régi, megszokott rendszer rovására az újat, a jobbat pártfogolják. A mozgalom idején létesült számos vágóhidon bő alkalma volt a mészárosoknak tapasztalni, hogy az állatok kábítása nagyon könnyen eszközölhető anélkül, hogy az ő érdekeik szenvednének ezáltal; maguk a mészárosok hasonlították össze az elkábított és úgy leölt állatok husát a régi módszer szerint leöltékével s úgy találták, hogy ők semmi tekintetben sem károsodnak. A mészárosok érdeklődése nagyon emelkedett, midőn a 70-es évek elején forgalomba jött egy új kábító eszköz: az álarcz, továbbá a csöves bárd (bouterolle), mely megakadályozza a bizonytalan csapást. Sok községben alkalmazták ezt a módot s alkalmazzák helyenként ma is tanubizonyosságául annak, hogy a régi, megszokott nem egyszer mind a legjobb is.

Nagy állatok megölésére volt tehát már biztosan működő szerszám, mely a gyakorlatban pompásan bevált, hátra volt ugyanilyen hatású eszköz tervezése kicsiny állatok és sertések részére.

Egy nemeslelkű asszonyé az érdem, hogy ma oly pisztolyok állanak rendelkezésre, melyek tökéletesség dolgában csaknem tulszárnyalhatatlanok; az állatvédők körében maradandó emléket állított magának ez a hölgy azáltal, hogy előmozdította az emberséges vágást; az ő jelentékeny pályadíjainak köszönhetjük a kábítópisztolyokat, melyek különféle változatban nagy számban használatban vannak.

Minden laikus, ki a lövések biztos hatását a bizonytalan ütessel szemben megfigyelhette, az újítást lelkesedéssel fogadta, belátta, hogy ez a mód lehetővé teszi az állatok biztos és gyors halálát.

A vágatási módszerek kétfélék, elkábítással, vagy anélkül a vérkibocsátás előtt. Az ölés elkábítás nélkül:

1. nyakvágás;
2. nyakszúrás;
3. mellbeszúrás vagy
4. tarkósúrás, vagy gerincvelősértés által történik.

Az első 3 pontban foglaltak oly általánosan ismertek, hogy azokra részletesen kitérni felesleges.

A nyak vágás, vagy szúrás által a nyak véredényei sérülnek meg, a mellbeszúrásnál a szív úgy, hogy a vér nagy ívben szökik fel a sebből.

Ily módon az eszméletén levő állat teljes erejével védekezik; egy idő múlva jötevé ájujás fogja el az állatot, önkéntes mozdulatai mindinkább gyengülnek, míg végre beáll a halálküzdelem, a görcsös rángatód-

zás, erőszakos nyujtózás s az állat kínjai megszüntek. — Midőn a múlt század közepén a tarkósúrás általánosan elterjedt, mindenki azt hitte, hogy meg van a módja az állatok fájdalom nélküli megölésének. Ámde a haladó tudomány kísérletei bebizonyították, hogy ez csak csalódás; ma már tudjuk, hogy a tarkósúrás, ha még oly gyakorlott, biztos kéz osztja is, ha az állat villámgyorsan esik is a földre, ez mégis a legkegyetlenebb öldöklés; az állat mozdulatlansága nem érzéketlenségből ered, itt csak mesterségesen előidézett tehetetlenségről van szó, ha az állat képtelen is a legcsekélyebb mozgásra, minden érintést érez, öntudata tiszta s csak mozgató idegeinek, illetve izmainak működése bénult meg.

Teljes joggal kell tehát ezen ölési mód ellen küzdeni, az embertelen kínzást jobb eljárással kiszorítani. Örömmel jelezhetjük, hogy ezt a törekvést már-már siker koronázta, noha egyes vágóhidakon — sajnos — még mindig így ölnek. Teljesen mindegy, vajjon a kezdő végzi-e első kísérleteit vagy a gyakorlott mester, ki évente az állatok ezreit végzi ki ily módon, a vágásnak, illetve ölésnek ez a legkegyetlenebb módja, teljesen eltekintve attól, hogy az állat teljes elvéreztetése ily úton lehetetlen.

A zsidók saktolása, nevezetesen a nagy állatok saktolása említést érdemel azért, mert az előkészületek (ledöntés) által mintegy hidat képez az elkábítás felé, nemcsak mivel a döntés a sakterre nézve veszélyes, hanem azáltal is, hogy az állatok lábaira bőrbékót helyeznek, azok karikáin kötelet húznak keresztül s az állat nagy erővel zuhan a kemény padozatra, fejét megüti s gyakran még szarvtörést is szenved. Nem akarunk a saktolással járó kínzásra kitérni, csak jelezzük, hogy ez a mód is egyike a legkegyetlenebbeknek, mely ellen teljes erővel küzdenünk kell.

Az állatvédő egyesületek, ha nem is voltak abban a helyzetben, hogy a saktolást beszüntessék, legalább azzal javítottak azon, hogy keresztülvitték, hogy az állatokat bőrtakarókra döntsék, vagy külön e célra szerkesztett készülékbe akasszák, hogy az állatokat megkíméljék attól a fájdalomtól, amit a kemény padlóra történő hirtelen zuhanás okoz, vagy legalább is mérsékeljék szenvedésüket. A háttára fektetett állat nyakvéredényeit a bázsing közelében éles, hosszú késsel hirtelen átvágják csaknem a gerincoszlopig, úgy mint a keresztényeknél az elkábítás nélkül megölt borjaknál. A halál elvérzés által következik be. Némely országban és városban a saktolást vagy egészen eltiltották, vagy korlátozták azáltal, hogy a rendőrség elrendelte, hogy minden állatot saktolás előtt el kell bódítani. Mivel pedig a saktolás, ölés, bódítás nélkül: a saktolást eredményesen sujtotta ez a rendelet. Viszont más városokban, ahol nagy a zsidó lakosság száma, minden nagy állat — még a keresztények részére szánt is — így lesz leölve.

A vérkibocsátás előtt elkábítással egybekötött eljárások:

1. A fejbeütés kalapácsal, szekerczével, bunkóval;
2. A német néven ismert (Schlagbolzenapparate, Hackenbouterolle oder Schlachthacke);

3. Az álarc vagy bouterolle és a kis állatok ölésére szolgáló Bolzenhammer, Federbolzenhammer és (Zapfenhammer);

4. a különféle pisztolyok;

a) szabad golyóval;

b) lövőkészülékkel u. n. (Bolzenschuss);

5. a villamosság.

Az említett eljárások mindegyikének célja az állatok legfontosabb szervének: az agynak megsértése (kivéve azon eljárásokat, melyek szerint az állatok vére elkábítás nélkül vétetik.)

A fejbeütés kalapáccsal, szekerczével, bunkóval az első lépés a kábítás felé; erőteljes, biztos csapás a homlokra mindenkor eszméletlenséget eredményez s lehetővé teszi az állat vérenek fájdalom nélküli, veszélytelen kibocsátását. Mivel ennek az állapotnak előidézése gyakran több csapás volt szükséges, vagy a mészárosok az ütés által kiváltott önkéntelen mozdulatokat félreértve, a már földön heverő állatra több csapást mértek, ami a szemléelőre visszataszítólag hat, más mód után kutattak s megalakultak Franciaországban a bouterollok, melyekkel elérni vélték, hogy egyetlen ütés a homlokra ne csak ájulást idézzen elő, hanem a szerkezet egy része a koponyába hatolva az agyat is elroncsolja. Ha már a fejbeütés is gyakorlottságot és nagy testi erőt igényel, az u. n. „Schlachtbolzen“ alkalmazásánál annál szükségesebb, ha már az első csapás halálos legyen. Budapesten a legnehezebb bivalyokat is kivétel nélkül egyetlen csapással ölik meg a gyakorlott mesterek. Németországban a bouterolle sohasem örvendett nagy kedveltségnek s ma már feledésbe is ment.

— ̇ —

A Vörös Kereszt genfi conventiójának kiterjesztése a hadviselésben szereplő állatokra.

Ez a célzat a humánitás egyik sürgős követelménye. Az eszmét először a londoni állatvédő egyesület vetette fel, s különösen a Sweicz és az Észak-amerikai Egyesült Államok kormányai pártolták a tervet. Mindazonáltal, a nagyhatalmaknak 1903-ra tervezett konferenciája nem jött létre. A most dúló orosz-japán háború borzasztó hiriei ismét előtérbe hozzák az eszmét. Menynyit kell szenvedniök a lovak ezreinek, mikor az ingoványos, lágy talajon száz és száz mértföldre kell vonszolniök a nehéz ágyukat és podgyászokcsikat, vagy amikor végső erőmegfeszítéssel meredek magaslatokra kell terhüket felvontatniök! A kétségbeesett küzdelemben, hol az emberek szuronyaikkal halomra ölik egymást, ahol aknák robbannak fel és egész hadosztályokat szakítanak darabokra, hol még a sebesült katonáknak sem jut ápolás, és a küzdöknek a legnagyobb nélkülözés az osztályrészüik, — ilyen körülmények között nem lehet az állatokról különösen gondoskodni, az világos. De mégis élénk részvétet érezünk a szenvedő állatok iránt, mikor ilyen híreket olvasunk: „a japán csatalovak ezrei véresre vannak verve“, vagy ha olvassuk, hogy az oroszoknak a Baikal tavon átvető útját összeesett lovak jelezték, melyeket, mikor kimerülten lerogytak, a

nagy hidegben egyszerűen otthagyták, nem törődve további sorsukkal. A jégsvatagban nem lehetett annyi ló számára takarmányt találni, ezért célszerűbbnek mutatkozott a lovakat etetés nélkül a legborzasztóbb módon halálra csigázni, és az elhullottakat ujjakkal pótolni, mintsem a szükséges eleséget előkészíteni.

Természetesen nem kívánjuk, és nem is kívánhatjuk, hogy a lovak számára táborikorházakat állítsanak, nem kívánunk egyebet, csak azt, hogy minden hadosztályban legyen néhány állatorvosilag kiképzett ember, kiknek feladata lenne, az utközben, vagy a csatában súlyosan megsérült és tehetetlenül vergődő állatokat egy lövéssel, vagy szurással megszabadítani kinjaiktól, még akkor is, ha a szenvedő állat az ellenséges táborhoz tartozott. Reméljük, hogy ez a fontos rendelkezés a nemzetközi törvények között helyet fog találni, s addig is, míg ez megtörténik, ideiglenesen rendeletek útján lesz megvalósítva.

Állatkinzók számára nincs kegyelem!

Frigyes Ágost szász király a trónralépése alkalmából amnestiában részesítette sorából határozottan kizárta az állatkinzókat, holott büntetőjogilag súlyosabban megtorlandó vétségek elkövetőinek, pl. felségsértőknek, házibéke megzavaróinak, továbbá olyanoknak, kik hatóságot, vagy hivatalos személyt szóval megsértettek, valamint a sajtótörvények ellen vétetteknek is megkegyelmezett. E rendelkezésével megmutatta, hogy komolyabban itéli meg az állatkinzást, mint a német birodalmi büntetőtörvénykezés, mely szerfelett csekély és ritkán alkalmazható büntetéseket szab ki e kihágásokra.

Az új királynak ez intézkedését az állatvédelmi mozgalom pártolói kétségkívül mindenütt melegen fogják üdvözölni.

Az állatok iránti jóindulatnak ily nyilvánvaló, és a politikai életre is kiható megnyilatkozására koronás fő részéről, sajnos, nem igen akad sok példa, s így ezt az egyet annál nagyobb elismerés illeti meg.

Az Engelskirchenben megjelenő Oberbergischer Anzeiger a királyi rendelet ez egy mondatának hogy: „az amnestiából kizárva az összes állatkinzás miatt kiszabott büntetések“ oly nagy jelentőséget tulajdonít, hogy október 27-iki számának vezércikkében tárgyalja, s többek közt ezeket mondja róla:

„Korunk állatvédő törekvései ez alkalommal először nyertek hivatalos formában szentesítést uralkodó részéről, mely tény még fokozottabb mértékben felkelti a közfigyelmet, mint egyes fejedelmi személyeknek az állatvédő egyesületek felett gyakorolt, szintén áldásthozó védnöksége“. Ez a rendelet nemcsak szép és bizalomkeltő bizonyítéka a legnemesebb humanitásnak, hanem tanu-

sítja azt is, hogy az uralkodó felismerte korunk egyik legnagyobb szociális hibáját, a legvadabb cynismusig elfajuló durvaságot és érzéketlenséget. Valóban nem találhatjuk a legkisebb túlzást sem az állatbarátok ama gyakran hangoztatott meggyőződésében, hogy az állatkinzókbaól vajmi gyakran emberek kinzói, sőt a legnagyobb gonosztevők válnak.

Minden állatbarátnak őszinte óhaja tehát, hogy a szász király nemes példája számos követőre találjon. Kívánatos volna továbbá az is, hogy a bíróságoknak súlyosabb büntetések kiszabása tétessék lehetővé, hogy méltóképpen sujhassák az állatkinzást, az 5-ik parancsolat elleni bűneme legveszedelinesebb és legközvetlenebb előkészítőjét.

Legújabb statisztikai kimutatás a világon fennálló állatvédő egyesületekről.

A világon van 1652 állatvédő egyesület.

Ebből Európában van 1227 egyesület

„ Amerikában	372	„
„ Afrikában	16	„
„ Ázsiában	23	„
„ Ausztráliában	14	„

Az európai egyesületek közül:

Németországban van 300 egyesület

Ausztriában	„	61	„
Svájcban	„	24	„
Németalföldön	„	20	„
N.-Britanniában	„	492	„ és pedig:
Angliában	„	458	„
Skóciában	„	25	„
Írországban	„	9	„
Belgiumban	„	15	„
Franciaországban	„	12	„
Olaszországban	„	18	„
Spanyolországban	„	3	„
Portugáliában	„	3	„
Dániában	„	77	„
Svédországban	„	62	„
Norvégiában	„	20	„
Oroszországban	„	80	„
Finnországban	„	21	„
Romániában	„	1	„
Keletruméliában	„	1	„
Görögországban	„	1	„
Magyarországon	„	16	„ ebből
Horvát-Szlavon országban	„	6	„

Magyarországi egyesületek vannak:

1. Budapesten. „Országos Állatvédő Egyesület“ VII., Nefelejts-utca 14., 2. Baján, 3. Hódmezővásárhelyen, 4. Kassán, 5. Kolozsvárt, 6. Kőszegen, 7. Szegeden, 8. Szentgotthárdon, 9. Sopronban, 10. Temesvárt. Horvát-Szlavon országban: Zágrábban, Belováron, Nasiczon, Pregradon, Valporon, Vukováron.

Uj rekeszes vasuti állatszallító-kocsik Oroszországban.

A minap az „orsz. állatvédő egyesület és az állatorvosok társasága“ tagjainak, valamint más meghívott szakértőknek véleményadás céljából be lettek mutatva Szt.-Pétervárott az új szabadalmazott vasuti állatszallító-kocsik, melyek általános tetszéssel és helyesléssel találkoztak. A kocsik két rekeszből állanak, melyekben jászlak vannak, a takarmány és vályuk a friss víz számára, mely utóbbi önműködően megújítható. Minden kocsin egy-egy kísérőnek van kényelmes és célszerűen berendezett szakasza. Az állatok nem keresztben állanak a menetirányra, mint azelőtt, hanem a kocsi hossz tengelye irányában lesznek beállítva, úgy, hogy mellettük még marad annyi hely, a hol az állatok gondozója járhat. A kocsik kitűnő rugókon nyugszanak, ennek köszönhető, hogy az utazás folytán nem merülnek ki az állatok s mivel lökésnek, rázásnak alig vannak kitéve, ritkán sérülnek meg. A próba eredménye szarvasmarhára nézve igen kedvező volt: a Szt.-Péter és Samara közötti több mint 1000 versznyi utat az állatok sérülés nélkül tették meg s nemcsak hogy nem soványodtak le, hanem még 2—3% súlygyarapodást is mutattak, holott az eddigi kocsikban az állatok darabonként 20—30 fontot vesztek el súlyukból. Az új kocsik oly tágasak, hogy az elsőosztályú szarvasmarhából 32, másodosztályuból 40 stb. darab fér bele, vagyis 3—4-szer annyi, mint a régi kocsikba.

Egy állatbarát francia tábornok rendelete.

A francia hadsereg 10. hadtestének parancsnoka, Passerieu tábornok (Rennesben) a lovak kinzása s azokkal való méltatlan bánásmód ellen szigorú rendeletet adott ki abból az alkalomból, hogy a haditörvényszék felmentett egy tüzért, ki egy lóval szemben méltatlanul és kegyetlenül viselkedett, mialatt istállóőr-ségen volt. Az ítéletet szótöbbséggel hozták. A tábornok ítélethirdetés után a tüzért fegyelmi uton 8 napi magánzárkával szigorított 60 napi fogságra ítélte. A vizsgálati fogságot beszámították.

Egyesületi hírek.

Fiumében a közelmúltban állatvédő egyesület alakult. Elnöke: báró Wranyiczanyi György; titkára: Munich Ferencz állatorvos; a választmány tagjai a többek közt: dr. Donáth Imre min. oszt. tanácsos és dr. Mayländer Mihály orvos. Az egyesületnek eddig 120 tagja van.

Petrozsényben báró Ehrenberg kezdeményezésére állatvédő egyesület van alakulóban.

Az Országos Állatvédő Egyesület irodája Budapesten, VII. ker., Nefelejts-utca 14. sz. alatt létezik.

A KAVICSGÖDÖR.

IRTA: SCHOENAICH-CAROLATH EMIL herceg.

Fordította: Ferke Ágost.

A Loire és Jura között vagyunk. Messze, hullámos domblánczolatok mögött állásba helyezkedett az újjáalakított francia hadtest. Szárnyait két féldandár fedezte, itt pedig a lassu emelkedésű oldalon egy század teljesített előrsi szolgálatot.

A nap melegen sütött a nedves kerékvágásos mezőkre, a mély utakban összegyülemlt a már barna szegélyű olvadozó hó.

Lent az ut keresztezésénél korcsma állott, mögötte sekély völgykatlanban a falu volt látható. A templom előtti diófákat kivágták s eltorlaszolták velük a falu bejáratát.

A hegyoldal különben a béke képét nyújtá és semmi sem mutatott közeledő csata veszélyére, sőt terjedni kezdett a hír, hogy a németek valahol Belfort és Lisaine között vereséget szenvedtek. Az ellenségtől nincs mit tartani és pihenő napok következnek.

Örült ennek a harmadik század legénysége, mert a legtöbben a harctól kimerültek voltak és elhanyagolt egyenruhájuk, hangos viselkedésük ugyancsak bizonyították, hogy számukra a háboru eddig mily vészthozó volt.

Fent a rétszegélyen volt egy kavicsgödör, a falu személtarakodó helye. Ott sereglött össze a legénység, gárdisták és gyalogosok tarka összevisszaságban. Oldalvást, összetörött kerekein állott egy poruljárt, elhagyatott markotányoskocsi. A katonák azt feltörték és kirabolták; köröskörül szardinia-bádogdobozok, ládafedelek, zsiros papirfoszlányok hevertek. Egy félig megtöltött hordócska örvendett a legnagyobb érdeklődésnek, de azt már néhány marcona kinézésű, erélyes legény kerítette hatalmába.

Eppen egy népszerű, kedvelt játék folyt; az egyik bekötözött szemmel térdelt és odatartotta hátsó felit, melyre a bajtársak, persze nem nagyon kiméletesen, rávágtak. A bekötött szemének ki kellett találni, hogy az ütés kitől származott; ha a tettet megnevezte, akkor annak kellett az elpáholt helyét elfoglalni.

Most egy különösen csattanó erős ütést mértek a kérdezőre, ki dühtől tajtékozva felugrott és ugyancsak dörzsölgette piros nadrágját. „Ez csalás!” kiáltá, míg a többi majd megszakadt a nevetéstől. „Ti nem kézzel ütöttetek, hanem szíjjal. Igen, a te nadrágszíjjaddal, kutya“, tévé hozzá s ezzel már is megragadta egy vézna vigyorgó baka torkát.

Mások közbenjárni akartak, vagy a verekedőket elválasztani, minek az volt a következménye, hogy egy pillanat múlva általános verekedés támadt.

Száz lépéssel odébb a hadnagy sétált rövid galléroköpenyben, aranyzsinóros sapkával. Mikor a lármát meghallotta, térképét vett elő zsebéből és buzgó tereptanulmányozást színlelve, sietett a veszekedők közeléből.

Egyszerre csak a felfordult markotányos kocsi közelében a salakdomb mögött egy piszoktól elborított

állat tápászzkodott fel. Nagy és sovány ló volt ez, mely soványságánál fogva a rendesnél még nagyobbak látszott. Kopott szőre alól hordópántokhoz hasonlóan dudorodtak ki bordái, egyik első lábán pedig bizonyára ütlegektől származó alakatlan nagy daganat volt.

Bizalmasan, félholtan az éhségtől odavánszorgott a veszekedőkig, hogy egy kis szalmát keresgéljen a széttört ládák között.

Megjelenése, oly váratlan, oly szájalmasan komikus volt, hogy a viszálykodást hangos kacaj váltotta fel, melyet izetlen tréfák követtek.

— Ez az ördög Rosinantéja, kiáltá az egyik.

— Bizonyára a sátán küldte hozzánk, hogy rajta lovagoljunk, mondá a másik.

— Ide figyeljetek, szólt derékszíjját meglazítva és sapkáját hátratulva, egy alacsony, zömök alak, s ezzel nekiiramodva hátulról felpattant a fejét lehorgaszta tartó gebére.

— Hü, öreg! kiáltá, miközben cipősarkaival bele vágott a sovány állat oldalába. „Ügetés balra! Indulj!”

A vén állat, mely kétségkívül mint katona-ló kiszolgált, a jelenlevők nagy hahotájára megértette e felszólítást és készséggel, dagadt lába daczára is, nagynehezen ügetésben elindult.

— Mi is lovagolunk, kiálták néhányan, miután a nevetés lecsillapodott, van hely ezen a tevéen valamenyünknek.

— Megálljatok! szólt az egyik, rendezzünk farsangi körmenetet, s ezzel előszedett a markotányoskocsiból egy piszkos főkötőt, melyről pántlikák lobogtak és ráborította a ló busan lecsüngő füleire; hárman, négyen felkapaszkodtak annak hátára.

— Hü, öreg! Hü, előre! de a beteg állat nem indult el, csak a lábai remegtek a tehertől. Ezen mozdulatlanság előbb gunykiáltásokra, majd haragra adott okot.

— Tréfarontó, mégy vagy nem mégy? s hullottak az ütlegek szegényre, mint a jégeső.

A ló még egyszer neki rugaszkodott, de újból meg kellett állnia. Egyesek erre dühösen nekirohantak és oldalát kezdték rugdosni, kegyetlenül.

— Ugyan hagyjátok békén a szegény párát! — szólt egy kis ujoncz, ki nem állhatta tovább szónéklül ezt a kinzást.

— Parancsol, Schnétz ur? . . . Schnétz Péter ur? gunyolá őt egy hosszúra nőtt Moblot. Talán bizony otthon disztagja az állatvédő-egyesületnek, mélyen tisztelt Schnétz ur?

A többi pedig karban ismétlé:

— Schneeeetz ur . . .

A kifigurázott kis elzászi felindulásában majd sirva fakadt:

— Ok nélkül miért is kinoznók halálra e teremtményt; ezen meglátszik, hogy sokat és nehezen dolgozott egész életében — végtére pedig e szegény öreg párának is volt valamikor anyja . . .

Ezen együgyü mentség harsogó nevetést keltett.

(Folytatása következik.)

ÁLLATVÉDELEM

◦◦◦ A MAGYARORSZÁGI ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLETEK KÖZLÖNYE ◦◦◦
◦◦ KIADJA AZ ORSZÁGOS ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLET BUDAPESTEN ◦◦◦

Ezen lap közleményeinek utánnymását nemcsak szívesen megengedjük,
hanem tisztelettel kérjük is.

Megjelenik egyszer havonként || Előfizetési ára 1 évre 2 korona

II. ÉVFOLYAM	1905. FEBRUÁR	∴ 2. SZAM ∴
--------------	---------------	-------------

Egy új olasz vadászati törvényjavaslat.

Ebben a tárgyban a berlini állatvédő egyesület valamennyi német, osztrák, magyar és schweizi állatvédő egyesülethez a következő átiratot intézte:

Berlin, 1904. november 30.

Valamennyi németországi, magyar és schweizi állatvédő egyesületnek.

Biztos tudomásunk szerint az olasz törvényhozás elé az olasz kormány legközelebb új, az egész országra kiterjedő egységes vadászati törvényt terjeszt.

Amennyiben Olaszországban „vad“ elnevezés alatt csak a madarak jöhetnek számba, az új vadászati törvény lényegében tulajdonképpen kizárólag madárvadászati törvény. A tervezet némi haladást mutat, mint pl. az összes fecske-

neműek fogási tilalmát, az éjjeli vadászat, fajakas vadászat tilalmát; hurkok, hálók alkalmazását hegyszorosokon, patakok és ivóhelyek közelében; célozza a vadászjegyek magasabb díjtételét, ezenkívül azonban az állat-, illetve madárvédők sürgős kívánalmait teljesen figyelmen kívül maradtak.

Szükségessé válik tehát az összes nem olaszországi állatvédő-egyesületek közbelépése, hogy az olasz kormányt rábirják arra, hogy az említettek figyelembevétele mellett még módosítsa az új vadászati törvényjavaslatot.

Nem foglaltatik intézkedés az új törvényjavaslatban a hasznos rovarvédő madarak megvédésére vonatkozólag: nem tiltja azok fogdosását hálóval, hurokkal, lépesvesszővel. Még csak a megvakított csalogató madarak használatát sem tiltja el. Ezzel szemben meg van en-